

1869.

č 28

Letno sporočilo

mestne glavne deške šole

pri

sv. Jakobu v Ljubljani

1869.

Jahresbericht

der

städtischen Knabenhauptschule

zu

St. Jakob in Laibach

1869.

Letno sporočilo

meštne glavnne šole

av. Jakobu v Ljubljani

1869.

Jahresbericht

D467

C 28

E 501797

Napčna odreja otrok.

Napčna odreja otrok se po pravici imenuje poglavitni vzrok mnogoterih in neštevilnih hudodelstev po širokem svetu! Nemore se vsem, kateri se z odrejo otrok pečajo, dosti skerbnosti in modrosti priporočiti!

Mnogo lepega o tem je pisal učeni francoski škof „Dupanloup“, in ravno njegovih misel nekoliko v letošnjem sporočilu občinstvu podati, za prav primerno in koristno spoznam.

O slabostih in napakah ljudi ne govorimo radi, in tudi pri otrocih ne; vender je to potrebno, ker napčna odreja je sovražnica veljave in spoštovanja.

Otroka napčno odrejati se pa pravi, mu odreči spoštovanje, ktero tirjata za otroka natora in njegov namen.

Nekteri se smejaajo, ako se o takih otrocih govori; pa napčno odrejeni otroci so bolj milovati za sedajnost in prihodnost; ker, kar je kdo v mladosti, ne otrese v starosti — navada je železna srajca.

Ako se otroci prav ne odrejajo, in se to komu očita, se izgovarjajo ter pravijo: So še majhni in ne škoduje, ako se malo razvajajo. Vsaj to terpi le nekaj let! — Pa pregovor pravi: Mladeneč vajan svoje poti tudi v starosti z nje ne stopi.

Otroci se mnogotero napčno odrejajo: na duhu, ako jih preveč hvalijo; na značaju, ako se jim v vsem prav daje; na sercu, ako se z njim preveč pečajo.

Vse napčnosti pri odreji otrok pa izvirajo iz dveh glavnih studencev: iz mehkušnosti in ošabnosti.

Kaj bo iz otroka, ki ga vedno božajo, kteremu vse na voljo pustijo? Dokler se z otroci prijazno ravna, so na videz dobri in pokorni, ker umejo vse zvijače, se prikupiti in prilizniti; ako se jim pa kaj odreče, so sitni, surovi in togotni.

Ako se to terdi, se preveč ne reče, ker veljavni možje ravno to terdijo. Sv. Avgustin piše: „Sem videl nevošljivega otroka; ni še mogel govoriti, je vender otroka, ki je z njim na maternem naročji bil, nevoljno in togotno gledal.“

„Pazite na otroke“, — opominja Fenelon — „kako že v tej starosti iščejo tiste, ki se jim hlinijo, in bežijo od unih, kateri tega ne delajo, kako vejo, kdaj upiti in kdaj molčati, da prejmejo, kar

želijo“. — „Ne pozabimo, da so otroci, pri katerih se zelo goljufamo. Iz začetka so ljubeznjivi, kakor to njih starost prinese, pa ravno zavoljo tega mnogo nerodnosti pregledamo“.

Kaj je nasledek tega? Sami se z otroci kratkočasimo, jih pestujemo, jim vse privolimo, in tirjamo to tudi od drugih, da delajo in ravnajo z otroci kot mi; pa kmalo neha ljubeznjivost in prijaznost, in vstrašiti se moramo, kako spačene najdemo; prepozno zapazimo, da je malo otrok bolj spačenih, nehvaležnih, terdih, sebičnih, krivičnih in nagajivljivih, kot so mehkužni in razvajani.

Tako odkrita beseda, se vé, da nekatere bôde; usmilenje dolžnost in ljubezen do otrok pa ukazujejo, da se opominjajo starši družine in tisti, katerim so otroci izročeni, da so oni in otroci nesrečnih nasledkov obvarovani, in naj bi starši zgodaj dosti spoznali, kaj je njim in otrokom v prid.

Nek star modrijan piše: „Otroci naj bodo v jedi zmerni, v obleki prosti in taki, kot so drugi šolarji“. Ako so lepše oblečeni, ako imajo lepih reči, katerih drugi nimajo, se prevzamejo in druge zaničujejo. Otrokom se ne sme vse na voljo dati, naj slišijo večkrat resne besede, naj se včasih strahujejo, da so svojim višjim pokorni. Kar se jim ni dovolilo, ako so jokali in se jezili, naj se jim dá, ako se so umirili.

Naj težje je, razvajene otroke odgojevati; vse delo, ves trud je večidel brez vspeha. Pri otrocih, ki so popačeni po napuhu, se namen še doseže, ako se z združenimi močmi vdano, marljivo, previdno in poterpežljivo z njimi dela. — Res, čudno, žalostno je gledati otroke, po napuhu popačene; vender ne tako, kot razvajene; ker napuh zavolj mladosti ne more vseh lepih lastnosti v otrocih popariti; pri ošabnih otrocih je pomoček v dobri izreji; pri razvajenih, mehkužnih pa ni drugega ostalo, kot popačenost, strast, sebičnost. Take otroke smemo primerjati cvetlicam, ktere je okužljiv zrak pokrival, da ne puhtijo prijetno, ampak dišijo po gnjilobi in smrti.

Naj bolje bi bilo, ko bi se tak otrok vnovi rodil, ker njegove natore ni samo potrebno popraviti, ampak ponoviti. K temu pa je treba veliko časa, več združenih moči, poterpežljivosti, stanovitnosti, previdnosti, treba tudi milosti božje. Ako se taki otroci ne poboljšajo do pervega sv. Ohajila, pozneje se gotovo ne bodo.

Kaj lepo piše modri Sirah o tem: „Kdor ljubi svojega sina, ga vedno ima pod šibo, da se ga veselí na poslednje“. — „Samo-pašen sin bo prederzen“. — „Le gladi sina, in on te bo imel v strahu; le igraj si z njim, in žalil te bo“. — V bukvah Pregovorov bemo: „Komur se šibe škoda zdi, sovraži svojega sina; kdor ga pa ljubi, ga vedno strahuje“. — „Ne odteguj otroku krotitve; zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umerl; ti ga boš s šibo udaril, njegovo dušo pa boš pekla rešil“.

Nekteri se pri razvajenih otrocih izgovarjajo, da so slabi, bolehní, poterti. Pa skerb, ki se daje bolehnim otrokom, je včasih presilna, prevelika, in vse pokvari. Posebno je žalostno, ako starši

več let svojemu edinemu otroku v vsem strežejo, vse zanj storijo, vedno nanj gledajo; tako morajo delati tudi posli. Se kaže, kot da bi moglo vse otroku streči. Pa starši čez nekaj let čutijo to žalostno napako, in zdihujejo, pa ne pomaga nič. Spoznati se mora, da so navadno ošabni starši, ki svoje otroke ošabnosti navadijo, jo podpirajo in množijo.

Fenelon popisuje otroka, po ošabnosti spačenega tako-le: „Njegova mati ga je v taki ošabnosti in spačenosti izredila, da se je vse zgubilo, kar je bilo prijaznega na njem; otrok ni bil prijazen, ne občutljiv, ne usmiljen; vse mu je moralo streči, vse je bilo zavoljo njega na svetu; kar je želel, se je moralo zgoditi, in majhna pomuda ga je razkačila. Mati ga je že v zibeli gladila, in je nesrečen zgled vsem tistim, ki so visokega rodu. Poznej ni nič pomagalo, kakor koli so ga berzdali“.

Starši in odgojitelji! Pazite na otroke; kolikor več lepih in bogatih lastnosti kažejo, toliko bolj skerbite, da se jih napuh ne loti, da ne bodo enkrat sebi in drugim v žalost in nadlogo; da se ne bo enkrat reči moralo: Ko bi se ta otrok ne bil rodil! Fenelon popisuje, kako se imamo ravnati. „Pred vsem“ — piše on — „se otroci popačijo z veseljem, ki ga hočemo z otroci imeti; ker vse poskusimo, kar otroci tirjajo, in govorimo o rečeh, od katerih še prav nič ali le slabo umejo; zatim pride, da otroci zapazijo, da nam je všeč vse, kar počnejo in da nanje gledamo; tako se jim misel vtepe v glavo, da je vse zavolj njih na svetu. O tej starosti otroci — ker se jim nič ne odreče in ustavlja — mislijo, da se vedno le od njih govori, ako se ljudje pogovarjajo, zlasti ako se tiho pogovarjajo. Otroci naj ne vedo, da se za nje skerbí. Tudi se naj ne daje otrokom prav, ako kaj terdijo ali govorijo, kar ni prav; ampak naj se jim oporeka in popravi, ker drugač otroci odrasejo v mislih, da so modri in razumni, ko vender niso, in ako so kazali brihtnost v mladosti, so jo pozneje zgubili“.

Težko delo je odgojiteljem naloženo, ako pripeljejo starši svoje otroke in pravijo: So prav pridni, ni jih bilo treba strahovati in opominjati; skerb raste, če tudi skerbni odgojitelj tako govori. Kaj je nasledek? Samoljubnost se takih otrok prime; ker tudi čednost ima svoje nevarnosti, ako ni na terdni podlagi; na tej pa ni, ako ni skušena, ako je niso nezgode vterdile; tako se krotkost, nagloma spremení v jezo, ako ni človek vajen, da bi se mu ugovarjalo. Nevarnost pride pa tudi odtod, ker za vsako čednostjo se skriva kaka slabost, ktera na tihem in skrivnem raste. Veliko skerbi se naj torej na take otroke obrača; ker odreja ni prava, ako ne zapazimo zmot, ako ni treba nikoli očitati.

Tukaj pride vse na to, da se močno in ljubeznjivo dela. Močno, ker drugače se nič ne opravi; otrok zametuje v svojem sercu vse naše nauke in opomine; ljubeznjivo, ker ako je otrok premagan, pa vidi, da nismo tega storili z očetovsko višjo ljubeznijo, bo otrok premagan se nam umikal in nas ne samo sovražil, ampak celo zaničeval. Pri mladosti se napake navadno in posebno razo-

devajo takrat, ko zamenjajo učitelje, ko zamenjejo še mnogo drugih okolišin, na primer: kraj, deželo, ko dobijo nove učitelje, kateri jim, niso več tako prijazni, kot poprejšnji. Taki otroci tudi zapazijo, da so mnogi drugi bogateji, da imajo imenitnije starše i. t. d., in postanejo čmerni, zamišljeni, neprijazni, molčeči, še svojih staršev se ogibajo, in jih ne spoštujejo več toliko; pa nikomur ne povejo, kaj jih tlačí. Takim revežem se moramo z ljubeznijo bližati, da njih zaupanje in s tim njih serce zadobimo, ker prijazno poprašujemo: Kaj ti je, moj otrok, da si tako žalosten, da si tako zamišljen; glej v tebi mora biti vzrok, ker vse, kar te obdaja, tvoji starši, mi učitelji, te imamo zmirom radi kot poprej, skerbimo za te, kot poprej; kaj je torej v tvojem sercu, v katerem mora biti vzrok, da si tak? In otrok se zjoka, spozná, kaj mu je, in rešen je.

Ako otroci kazen zaslužijo, jo zaslužijo še bolj njih starši; ker starši so krivi, ako so otroci spačeni, ker so sami nerodni, in nemarnost mater popači in pogublja otroke.

Kaj se mora zgoditi? Treba je reč dobro premisliti, previdno ravnati, potem krepko in stanovitno delati. Naj so otroci v svojih prvih letih še tako prijetni, ne sme se jim vse dopustiti, ker otroci bodo enkrat nehali biti otroci in bodo polnoletni, in takrat bodo staršem povračevali, da so jih spridili. Sv. pismo pravi: „Ako igraš s svojim sinom, te bo enkrat žalil“.

Ravno tako je govorila neka mati. Ko so ji pravili, kako si neka mlada mati prizadeva, se trudi, otroke prav izrediti, da je to 20 let truda in težav, je rekla: Ta mati se moti; ker z 20 leti se trud še le začnè. Kaj drugega hoče s tim reči, kakor to, da se pri izreji otrok ne sme gledati na čas, ampak da se vse naše življenje more na to obračati.

Po zgledu in besedah te matere delajmo vsi: Starši, učitelji in vsi, ki imajo kaj z otroci opraviti; delajmo vedno in povsod, potem bomo mnogo hudega odvernili, mnogo dobrega za človeštvo storili, in nas, kot dobre in zveste hlapce in pomočnike nebeškega Očeta čaka obilno plačilo v večnosti.

Ravnatelj.

Die Lagelinien beim Schreibunterrichte.

Von L. Belar.

Je grösser die Fortschritte sind, welche die Pädagogik in der neuern Zeit macht, desto mehr gewinnt man die Ueberzeugung, dass auch die Schreibkunst für das praktische Leben von grosser Wichtigkeit sei.

Man kann dem Sprichworte: „das Kleid macht den Mann“, eine Richtigkeit nach einer gewissen Beziehung hin nicht absprechen; noch viel richtiger ist jedoch der Satz: „die Schrift macht den Mann“. Anders schreibt der Geschäftsmann, anders der Kanzleibeamte, anders wieder der Handwerker und Landmann. Wenn man aus der Schrift schon auf den Stand und die Beschäftigung des Menschen schliessen kann, so lässt sich auch aus den Schriftzügen des Einzelnen auf dessen Charakter mit einiger Gewissheit schliessen.

Eine gute Handschrift ist, so wie ein vortheilhaftes Aeussere, sehr empfehlenswerth für den Menschen. Eine Schule, in der schöne Handschriften vorkommen, empfiehlt sich auf eine vortheilhafte Art Aeltern und überhaupt Gönnern der Schule. Schon aus dem Grunde sollte die Schule gute Handschriften zu erzielen trachten. So wie für viele andere Unterrichtsfächer, hat man auch für die Erzielung einer guten Handschrift das Heil von den Methoden erwartet, obwohl die Erfahrung lehrt, dass die beste Methode der Lehrer selbst ist; trotz dem kann man nicht absprechen, dass manche Methoden weit wichtiger sind und sicherer und schneller zum Ziele führen, als wieder andere.

Ich will es nun in Kürze versuchen, einige Winke, die der Lehrer beim Schönschreiben beobachten soll, anzudeuten; will mir jedoch gar nicht anmassen, als Lehrer meiner Kollegen in irgend welcher Weise auftreten zu wollen.

Die Vorübung zum Schreiben besteht, meiner unmassgeblichen Ansicht nach, in der Angewöhnung der Hand zu festen Strichen, geraden und gebogenen, stärkern und schwächern Linien und der Uebung des Augenmasses in dem Auffassen der Verhältnisse der Höhe und Breite.

Das deutsche sowohl, als das lateinische Alphabet hat seine bestimmten Formen, die zwar mancher Modifikationen fähig sind, aber doch immer auf eine Grundform zurückgebracht werden können. Die Grundstriche für die lateinische Schrift eignen sich, um ebemöglichst Gewandtheit und Ebenmass zu erzielen, zu den anfänglichen Versuchen besser, als jene der deutschen Schrift, die ja selbst nur von jenen abstammen.

Die Hauptsache bleibt aber die unermüdete Wiederholung der Grundlinien bis zu einer gewissen Fertigkeit, Regelmässigkeit und Schönheit der Form, ehe man zum Schreiben der Buchstaben, Silben und Wörter übergeht.

Sind nun die Grundlinien, wie eben angedeutet, eingeübt worden, dann erst soll das stufenweise Vorschreiben, mittelst dessen aus den bereits eingeübten Grundlinien die einzelnen Buchstaben vor den Augen der Schüler entstehen sollen, beginnen.

Hier möge man besonders die Grundsätze vom Einfachen zum Zusammengesetzten, vom Leichterem zum Schwereren, vom Bekannten zum Unbekannten berücksichtigen.

Gestützt auf die eben angeführten Grundsätze wird der Lehrer die einzelnen Buchstaben nach ihrer Aehnlichkeit und Verwandtschaft vor den Augen der Schüler entwickeln und jeden einzelnen beigebrachten Buchstaben durch oftmaliges Wiederholen in gebundenen Zügen einüben.

Man würde wohl glauben, dass bei einer solchen Unterrichtsmethode der gewünschte Erfolg nicht ausbleiben könne, doch wird sich jeder praktische Schulmann überzeugt haben, dass bei allem Fleisse, den er angewendet hat, minder talentirte Schüler nicht einmal zu einer halbwegs guten und leidlichen Handschrift in den ersten Schuljahren gelangen. Wie oft kommen aber auch Fälle vor, dass Schüler sogar in den höhern Schulklassen den einfachsten Grundstrich fehlerhaft machen, und bei aller Mühe von Seite des Lehrers das fehlerhaft Angeeignete nicht leicht ablegen. Der Ursachen kann es viele und verschiedene geben. Oft liegt es nicht in der Macht des Einzelnen, solchen Missverhältnissen entgegen zu treten. Unter diese würde ich rechnen den Wechsel mit Schreiblehrern, deren grösstentheils jeder seine eigenen Formen, doch gewiss seine eigene Charakteristik hat. Andere Uebelstände rühren von der Nachlässigkeit und Gleichgiltigkeit der Lernenden her, die zuweilen so gross ist, dass man sie nicht bewältigen kann. Jedem Lehrer wird es wohl bekannt sein, wie viel Mühe und Zeitverlust die Aufbesserung einer schlechten Handschrift dem einzelnen Schüler, wie auch der ganzen Klasse kostet. In meiner mehr als zwanzigjährigen Schulpraxis widmete ich diesem Gegenstande meine besondere Aufmerksamkeit und wendete mit allem Fleisse alle bekannten Methoden an, konnte aber bei den minder talentirten Schülern keine befriedigenden Resultate erzwecken.

Im Verlaufe dieses Schuljahres nahm ich zu einem nahe gelegenen Mittel die Zuflucht und liess zu jeder Theke die Lagelinien

mit dem bekannten Quadratliniale machen, und brachte sämtliche Grundstriche und Buchstaben mit Hilfe dieser Linien bei. Die Erfolge waren sehr befriedigend. Demnach würde ich jedem Kollegen die Lagelinien als ein sehr einfaches, aber auch gutes Mittel für den Schreibunterricht anempfehlen. Die Theken sollen auch künftighin ihre Lagelinien bekommen.

Die Lagelinien sollen nicht nur die Lage der Schrift bestimmen, sondern sie sollen vielmehr dazu dienen, um den Schülern die Bildung eines jeden Grundstriches, wie auch einzelner Buchstaben, welches alles an der Lagelinie zu geschehen hat, genau für Auge und Hand zu versinnlichen und sonach dem regelrechten Nachmachen Vorschub leisten.

Wenn die Striche an die Lagelinien gemacht werden, kann der Schüler selbst die gemachten Fehler entdecken, und es liegt ausser allem Zweifel, dass die Schrift dann an Regelmässigkeit in der Lage und Form gewinnen müsse.

Jegliche Uebungen an den Lagelinien können auch gebunden werden, was für die Ausbildung der Hand unumgänglich nothwendig ist, und durch die ganze Zeile unausgesetzt geschrieben werden.

Die Methode hiezu ist sehr einfach. Der Lehrer ziehe sich an die Tafel eine Lagelinie und bilde an derselben den Grundstrich oder Buchstaben. Das Vorgeschriebene sollen die Schüler, wobei der Lehrer auch taktieren kann, gebunden bis zur Fertigkeit nachschreiben.

Der Lehrer hat dann nachzusehen, und die Schüler auf die Fehler aufmerksam zu machen. Sind die Grundlinien wie auch einzelne Buchstaben, natürlich nach dem Stufengange eingeübt, so wird dann das Verbinden der Buchstaben zu Silben und Wörtern auch keine Schwierigkeiten bieten.

Uebrigens wären auch Theken in diesem Sinne, mit vorgeschriebenen Musterzeilen von grossem Nutzen. Das Beste thut jedoch der Lehrer selbst durch Vorschreiben und Korrigieren des Fehlerhaften; denn die Methode, das ist die Persönlichkeit des Lehrers.

Učitelji.

Začasni vodja:

Janez Rozman, katehet in duhovni pomočnik pri mestni Šentjakovski fari, je učil evangeli v IV., zgodbe sv. pisma v IV. in III. in kerščanski nauk v vseh štirih razredih vsakdanje šole in v popoldanski nedeljski šoli za rokodelske učence, 11 ur na teden.

Učitelji:

Andrej Praprotnik, je učil vse nauke v IV. razredu vsakdanje šole, in vse nauke v III. oddelku dopoldanske nedeljske šole za rokodelske učence, 19 ur na teden.

Leopold Belar, je učil vse nauke v III. razredu in petje v vseh štirih razredih vsakdanje šole in vse nauke v I. oddelku dopoldanske nedeljske šole za rokodelske učence, 23 ur na teden.

Frac Raktelj, je učil vse nauke v II. razredu vsakdanje šole in vse nauke v II. oddelku dopoldanske nedeljske šole za rokodelske učence, 22 ur na teden.

Matej Močnik, je učil vse nauke v I. razredu vsakdanje šole in vse nauke v začetnici dopoldanske nedeljske šole za rokodelske učence, 23 ur na teden.

P r e g l e d

posamnih naukov in ur na teden in število učencev.

N a u k i	R a z r e d i				V z a - četnici	Nedeljska šola			Ure vкуп
	I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	
1. Kerščanski nauk	2	3	4	4	—	1			13
2. slovenščina	9	3	3	2	—	—	—	—	17
3. nemščina	4	8	8	9	—	—	—	—	29
4. pisanje	5	4	3	3	—	—	—	—	15
5. številjenje	2	4	4	3	—	—	—	—	13
6. risanje	—	—	—	1	—	—	—	—	1
7. petje	1				—	—	—	—	1
8. branje in pisanje	—	—	—	—	—	—	—	—	2
9. branje, pisanje in številjenje	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10. branje, pisanje, pravopisje, številjenje in opravljeni spisi	—	—	—	—	—	2	—	—	2
11. branje, pisanje, pravopisje, številjenje in opravljeni spisi	—	—	—	—	—	—	2	—	2
S k u p a j	22	22	22	22	2	3	3	3	99
Število učencev v vsakdanji šoli	86	96	84	70	—	—	—	—	336
„ „ „ nedeljski „	—	—	—	—	15	20	31	43	109
	Vкуп								445

Lehrkörper.

Provisorischer Direktor:

Johann Rozman, Katechet und Stadtpfarrkooperator zu St. Jakob, lehrte das Evangelium in der IV., die biblische Geschichte in der IV. und III. und die Religionslehre in allen vier Klassen der Werktags- und in der nachmittägigen Sonntagsschule, 11 Stunden wöchentlich.

Lehrpersonale:

Andreas Praprotnik, lehrte alle Gegenstände in der IV. Klasse der Werktagsschule und alle Gegenstände in der III. Abtheil. der vormitt. Sonntagsschule für Lehrlinge, 19 Stunden wöchentlich.

Leopold Belar, lehrte alle Gegenstände in der III. Klasse der Werktagsschule und alle Gegenstände in der I. Abtheilung der vormitt. Sonntagsschule für Lehrlinge, 23 Stunden wöchentlich.

Franz Raktelj, lehrte alle Gegenstände in der III. Klasse der Werktagsschule und alle Gegenstände in der II. Abth. der vormitt. Sonntagsschule für Lehrlinge, 22 Stunden wöchentlich.

Matthäus Močnik, lehrte alle Gegenstände in der I. Klasse der Werktagsschule und alle Gegenstände in der Vorbereitungs-Klasse der vormitt. Sonntagsschule für Lehrlinge, 23 Stunden wöchentlich.

U e b e r s i c h t

der Lehrgegenstände, ihrer wöchentl. Stunden und der Zahl der Schüler.

Die Gegenstände	Die Klassen				Vorb. Klasse	Sonntags-Schule			Summe der Stund.
	I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	
1. Die Religionslehre	2	3	4	4	—	1			13
2. die slovenische Sprache	9	3	3	2	—	—	—	—	17
3. die deutsche Sprache	4	8	8	9	—	—	—	—	29
4. das Schönschreiben	5	4	3	3	—	—	—	—	15
5. das Rechnen	2	4	4	3	—	—	—	—	13
6. das Zeichnen	—	—	—	1	—	—	—	—	1
7. der Gesang	1				—	—	—	—	1
8. das Lesen und das Schreiben	—	—	—	—	2	2	—	—	2
9. das Lesen, Schreiben und Rechnen	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10. das Lesen, Schön- u. Rechtschreiben, Rechnen und die Geschäftsaufsätze	—	—	—	—	—	—	2	—	2
11. das Lesen, Schön- u. Rechtschreiben, Rechnen und die Geschäftsaufsätze	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Zusammen	22	22	22	22	2	3	3	3	99
Zahl der Werktagsschüler	86	96	84	70	—	—	—	—	336
„ „ Sonntagschüler	—	—	—	—	15	20	31	43	109
	Zusammen								445

Iz šolskega dnevnika.

Šolsko leto se je pričelo 1. okt. l. 1868. s slovesno sv. mašo k sv. Duhu.

Slavna mestna gosposka je dne 26. svečana 1869. s št. 1689 ravnateljstvu te šole naznanila, da vsled razglasa slavnega deželnega predsedništva dne 18. svečana 1869. s št. 249 konec meseca svečana neha opravištvu knezoškofijske konzistorije, gospoda škofijskega šolskega nadzornika in gospodov okrajnih nadzornikov, kolikor se to ne tiče verezakona in verskih vaj, in da imajo od 1. sušca prevzeti to opravištvu in sicer za cerkveno višjo vlado in gospoda šolskega nadzornika c. k. deželna vlada, za duhovne okrajne šolske nadzornike, kolikor to sega v mestni okraj, mestna gosposka in to za naprej oskerbovati, dokler se drugače ne ukrene.

Polletna spraševanja so bila letos po dve uri v vsakem razredu, 5. in 6. sušca.

Križev teden in v praznik presv. reš. Telesa so bili pri procesijah učenci in učitelji.

Dopis slavne mestne gosposke dne 4. junija 1869. s št. 4721 je ravnateljstvu naznanil, da je bil imenovan kot začasni okrajni šolski nadzornik za mestni okraj profesor bogoslovja gospod dr. Leonard Klofutar.

Razun merzlega časa je bila šolska mladost v vgodnem vremenu vsaki dan ob 10. dopoldne pri sv. maši, pri kateri je tudi pela pobožne pesmi; petkrat na leto pa je prejela zakramente sv. pokore in presv. reš. Telesa.

Učitelji z ravnateljem so se tudi to leto zbirali v posvetovanje o šolskih zadevah.

Praznik sv. Alojzija je šola 21. in prvo sv. obhajilo pa 24. rožnika slovesno obhajala.

Dne 4. rožnika in 2. mal. serpana t. l. so prišli v šolo mestni zupan gospod dr. Suppan.

Spraševanja za rokodelske učence v nedeljski šoli so bila 25., za vsakdanje učence po vseh štirih razredih 28. in za nejavne učence pa 29. malega serpana. S slovesno zahvalno sv. mašo je bilo sklenjeno šolsko leto.

Prihodnje šolsko leto se letos začne 1. oktobra s slovesno veliko sv. mašo k sv. Duhu.

Aus dem Tagebuche dieser Anstalt.

Das Schuljahr begann am 1. Oktober 1868 mit einem feierlichen heiligen Geistesamte.

Der löbliche Stadtmagistrat hat unterm 26. Februar 1869, Z. 1689 die Schulvorstehung dieser Anstalt in Kenntnis gesetzt, dass laut hohen Präsidial-Erlasses vom 18. Februar 1869, Z. 249, mit Ende Februar l. J. das fürstbischöfliche Konsistorium, der Herr Diözesan-Schuleneroberaufseher und die Herren Schuldistriktsaufseher aller bisherigen Funktionen, soweit dieselben nicht die Religion und die Religionsübungen betreffen, enthoben und dass diese Funktionen und zwar jene der kirchlichen Oberbehörde und des Herrn Schuleneroberaufsehers von der k. k. Landesregierung, jene der geistlichen Schuldistriktsaufseher aber, so weit diess den Stadtbezirk betrifft, von der Stadtgemeinde Laibach mit dem 1. März d. J. übernommen und bis auf weitere Anordnungen fortgeführt werden.

Die halbjährigen Prüfungen zu je zwei Stunden in den Klassen wurden am 5. und 6. März abgehalten.

Schüler und Lehrer betheiligten sich bei den Prozessionen in der Bittwoche und am hohen Frohnleichnamsfeste.

Laut Zuschrift des löblichen Stadtmagistrates Laibach ddo. 4. Juni 1869, Z. 4721 wurde die Ernennung des Theologie-Professors Herrn Dr. Leonhard Klofutar zum provisorischen Bezirks-Schulen-Inspektor für den Stadtbezirk der Schuldirektion bekannt gegeben.

Mit Ausnahme der kalten Zeit war die Schuljugend an schönen Tagen vormittags um 10 Uhr bei der h. Messe und sang dabei fromme Lieder; fünfmal des Jahres empfing sie auch die h. Sakramente der Busse und des Altars.

Das Lehrpersonale mit dem Direktor versammelte sich öfters zu Konferenz-Berathungen.

Am 21. Juni wurde die Aloisi-Andacht und am 24. Juni die erste heilige Kommunion von dieser Anstalt feierlich begangen.

Am 4. Juni und 2. Juli d. J. beehrte der Bürgermeister Herr Dr. Suppan diese Schule mit seinem Besuche.

Am 25. Juli wurden die Prüfungen für die Lehrlinge an der Sonntagsschule, den 28. die Prüfungen in allen 4 Klassen der Werktagsschule abgehalten. Die Privatprüfungen fanden statt am 29. Juli. Mit einem feierlichen Dankamte wurde am 29. Juli das Schuljahr geschlossen.

Der Anfang des künftigen Schuljahres ist am 1. Oktober d. J. mit einem solennen Hochamte unter Anrufung des h. Geistes,

Dobrotniki te šole:

Njih Veličanstvo presvitli cesar so podarili tej šoli 16 gospodarskih slik v porabo pri šolskem poduku.

Po združenih darežljivosti prebivalcev v Ljubljani in po nevtrudljivi skerbi gospoda dr. Orel-a in v čitalnišnih udov je bilo zopet letos v praznovanje božičnega kresa v »Čitalnici« obdarovanih 32 ubogih šolarčkov v tej šoli z zimsko obleko in drugim; tudi grajščak in podvzetnik železničnih stavb, gosp. Švarc, je v ta namen blagodušno podaril 30 gl., tako da je število obdarovanih naraslo na 34.

Društvo »Slov. Matica« je tudi letos tej šoli podarilo 30 iztisov knjig iz svojega založništva.

Tudi slavna kranjska hranilnica v Ljubljani ni pozabila te šole; v svoji velikodušnosti je darovala za šolske potrebšine vsakdanjih učencev 150 gl. in za nedeljske učence pa 100 gl.

Vsem tem in drugim dobrotnikom priserčna, javna slava in zahvala!
in: Bog poverni!

Wohlthäter dieser Anstalt.

Seine k. k. Apostolische Mäjestät bedachten auch diese Schule mit 16 Stück landwirthschaftlichen Tafeln zum Schulgebrauche.

Durch vereinte Opferwilligkeit der Bewohner Laibachs und uner- müdete Vorsorge des Herrn Dr. Orel und der Čitalnica-Mitglieder wurden wieder heuer zur Christbaumfeier in der »Čitalnica« 32 arme Schüler dieser Anstalt mit Winterkleidern u. s. w. beschenkt; auch der Guts- besitzer und Eisenbahnbau-Unternehmer Herr Schwarz widmete zu diesem Zwecke edelmüthig einen Betrag von 30 fl., so dass die Zahl der Beschenkten auf 34 erhöht werden konnte.

Der Verein »Slov. Matica« bedachte auch heuer diese Anstalt mit 30 Exemplaren der von ihm herausgegebenen Werke.

Auch die löbliche krainische Sparkassa in Laibach vergass nicht dieser Anstalt; in ihrer Grossmuth widmete sie für Schulbedürfnisse der Werktagsschüler einen Betrag von 150 fl., so wie für jene der Sonntags- schüler den Betrag von 100 fl.

Diesen allen und andern Wohlthätern dieser Anstalt sei hiemit der verbindlichste Dank öffentlich ausgesprochen und: Vergelt' es Gott!

Razredba učencev.

Klassifikation der Schüler.

IV. razred. IV. Klasse.

Naj bolje so se učili:

Guten Fortgang mit Vorzug haben gemacht:

Smrekar Ferdinand iz Ljubljane,
Ahčin Herman iz Ljubljane,
Fajdiga Janez iz Šentvida pri Zatičini,
Černivec Anton iz Šentvida pri Zatičini,
Klein Anton iz Ljubljane,
Arh France iz Ljubljane,
Steindl Vilem iz Planine,
Vavpetič Anton iz Ljubljane,
Berger Ludvik iz Inspruka,
Schöppl Anton iz Ljubljane,
Gaberšek France iz Homeca,
Mlinar Jernej iz Godoviča,
Ruda Adolf iz Ljubljane,
Lukež Henrik iz Ljubljane,
Dušina Janez iz Lašč,
Kosta Anton iz Ljubljane,
Levec Janez iz Dola,
Vidic Maks iz Ribnice.

Dobro so se učili:

Guten Fortgang haben gemacht:

Bregar Jožef iz Ljubljane,	Legat France iz Ljubljane,
Bučar Jožef iz Postojne,	Lokar Anton iz Ljubljane,
Bukvič Ludvik iz Ljubljane,	Lušin Kunibert iz Ljubljane,
Dolinšek Blaž iz Ljubljane,	Makovec France iz Ljubljane,
Drašil Jožef iz Ljubljane,	Marn Janez iz Ljubljane,
Garzarolli Aleksander žl. (Edler v. Thurnlak) iz Benedek,	Matevž France iz Glinec pri Ljubljani,
Hribar France iz Ljubljane,	Matevž Jožef iz Ljubljane,
Jevnikar France iz Care v Dalmaciji,	Orenig Rudolf iz Ljubljane,
Jevnikar France iz Ljubljane,	Peham Rudolf iz Ljubljane,
Kajdiž France iz Ljubljane,	Podkrajšek Henrik iz Ljubljane,
Knez Anton iz Šiške,	Poletin Jožef iz Ljubljane,
Kovačič Alojzi iz Ljubljane,	Rakovec Janez iz Ljubljane,

Ramovš Alojzi iz Ljubljane,	Tavčar France iz Ljubljane,
Selan Ludwig iz Ljubljane,	Urbajs Ignaci iz Ljubljane,
Šoberl France iz Ljubljane,	Wagner Marcelj iz Rude na Her-
Spindler Karl iz Ljubljane,	vaškem,
Tavčar Aleksander iz Ljubljane,	Wahrheit France iz Planine.

Slabejšo so se učili:

Mittelmässigen Fortgang haben gemacht:

Bartel Feliks iz Ljubljane,	Stražišar Anton iz Ljubljane,	
Elsbacher Robert iz Žabnice,	Zavašnik Janez iz Viča.	
Jerina Jožef iz Ljubljane,		Število
Kučlar France iz Viča,		Zahl
Pavšek Anton iz Ljubljane,		Vverstenih ni bilo
Petrič Anton iz Ljubljane,	Unklassifiziert blieben	} 61
Sedej Janez iz Ljubljane,		
Sluga France z Viča,		Vkup
		Zusammen
		80.

III. razred. III. Klasse.

Naj bolje so se učili:

Guten Fortgang mit Vorzug haben gemacht:

Kermavnar Avguštin iz Ljubljane,
Klein Janez iz Ljubljane,
Hudobivnik Karol iz Ljubljane,
Ahčin Karol iz Ljubljane,
Schuller Leopold iz Ljubljane,
Ferkovič Blaž iz Novi (Istrien),
Heršič Ignaci iz Černomlja,
Legat Viktor iz Ljubljane,
Pelan Oto iz Ljubljane,
Pleiweiss Anton z Dunaja,
Janeš Ludvik iz Celja,
Schollmayer Henrik iz Unzdorfa na Koroškem,
Markič Aleksander iz Ljubljane,
Paternost Henrik iz Ljubljane,
Ravnikar Jerni iz Vač,
Brajdíč Karol iz Širja (Scheuern, Steiermark),
Žužek Anton iz Ljubljane,
Čik Brice iz Ljubljane,
Alič Brice iz Ljubljane,
Kalčnik Janez iz Brezovice,

Dobro so se učili:

Guten Fortgang haben gemacht:

Bostjančič Jožef iz Šmarije,	Mohar Janez iz Ljubljane,
Bregar Mihael iz Ljubljane,	Novak France z Viča,
Cigoj Jožef iz Ljubljane,	Pavlin Jožef iz Zatičine,
Cirar Anton iz Ljubljane,	Perko Jožef iz Ljubljane,
Cvetrečnik Jožef iz Ljubljane,	Pestator France iz Ljubljane,
Hauptman Vilelm iz Ljubljane,	Podlogar Janez iz Ljubljane,
Hribar France iz Ljubljane,	Rakovec France iz Ljubljane,
Jakše Aleksander iz Ljubljane,	Robida Albert iz Ljubljane,
Jeraj Edvard iz Ljubljane,	Šiskar Janez iz Ljubljane,
Kalan France iz Loke (Bischoflak),	Šubic France iz Ljubljane,
Kalan Karol iz Loke (Bischoflak),	Švigel Feliks iz Ljubljane,
Kleč Avguštín iz Ljubljane,	Taboure Oskar iz Also Lendwa
Koder Ludvik iz Ljubljane,	(Ungarn),
Kuclar Janez iz Ljubljane,	Tavčar France iz Ljubljane,
Kumar Anton z Viča,	Terdin Jožef iz Ljubljane,
Lavrič Edvard iz Ponikve (Steier-	Turek Rajmund iz Ljubljane,
mark),	Zalaznik France iz Ljubljane,
Mahne Štefan iz Lašč,	Zalokar Karol iz Lašč.

Slabejše so se učili:

Mittelmässigen Fortgang haben gemacht:

Banovec Alojzi iz Ljubljane,	Skalja Rudolf iz Ljubljane,	
Bizovičar Janez iz Ljubljane,	Špehar Anton iz Ljubljane,	
Glinšek France iz Ljubljane,	Sterk Martin iz Ljubljane,	
Hiti Ludvik iz Ljubljane,	Šubic Jožef iz Ljubljane,	
Jevnikar France iz Ljubljane,	Tomc France iz Ljubljane,	
Legat Janez iz Ljubljane,	Tomc Valentin iz Ljubljane,	
Libenski Rudolf iz Ljubljane,	Tonih Anton iz Ljubljane,	
Lončar Karol iz Ljubljane,	Urbajs Jakob iz Ljubljane,	
Medved Viktor iz Ljubljane,	Vidmar Anton iz Ljubljane,	
Merčon Gregor iz Ljubljane,	Zalar Anton iz Ljubljane.	
Orehek Filip iz Ljubljane,	Število	} 81
Perko Janez iz Ljubljane,	Zahl	
Petač Jožef iz Ljubljane,	Vverstenih ni bilo	} 3
Rastohar France iz Ljubljane,	Unklassifiziert blieben	
Rupnik Henrik iz Ljubljane,	Vkup	} 84.
Sattler Avguštín iz Ljubljane,	Zusammen	
Šerc Ignaci iz Ljubljane,		

III. razred. III. Klasse.

Naj bolje so se učili:

Guten Fortgang mit Vorzug haben gemacht:

Brežina France iz Puljav v Istri,
Praprotnik Lovro iz Ljubljane,
Raktelj Rudolf iz Dobrove,
Lauter Janez iz Ljubljane,
Kump Albin iz Ljubljane,
Slamnik Ludvik iz Ljubljane,
Prezelj Anton iz Ljubljane,
Grile Karl iz Ljubljane,
Kovač Janez iz Ljubljane,
Anžlovar Friderik iz Šentvida pri Zatičini,
Cerar Jožef iz Berda pri Podpeči,
Mihalič Vilelm iz Tersta,
Komar Janez iz Ljubljane,
Giovanizio Alojzi iz Pazna v Istri,
Ramovš France iz Ljubljane,
Pufič Janez iz Ljubljane,
Herrisch Jožef iz Ljubljane,
Katercabek Henrik iz Ljubljane,
Celigoj Božidar iz Ljubljane,
Traven Jakob iz Glinec,
Bučar France iz Postojne,
Drašler France iz Ljubljane,
Pancé Jožef iz Ljubljane,
Levec France iz Dola.

Dobro so se učili:

Guten Fortgang haben gemacht:

Abranovič Ludvik iz Ljubljane,	Kersič France iz Ljubljane,
Brajer Andrej z Viča,	Kos Alojzi iz Ljubljane,
Brate Janez iz Ljubljane,	Kuclar Lorenc z Viča,
Breskvar Valentin iz Ljubljane,	Malnar Janez z Višne gore,
Ciarochi Ernest iz Tersta,	Matevž France iz Ljubljane,
Ciber Jožef iz Ljubljane,	Mervar Jožef iz Ljubljane,
Čelešnik France iz Ljubljane,	Mihlar Janez iz Ljubljane,
Dolenec Henrik od Device Marije v Polji,	Milavec France iz Cerknice,
Glinšek Jožef iz Ljubljane,	Milek Peter iz Ljubljane,
Grahak Leopold iz Ljubljane,	Mohar France iz Ljubljane,
Hartmann Karl iz Ljubljane,	Oberthaler France iz Ljubljane,
Indof Janez iz Ljubljane,	Oven France iz Ljubljane,
Jeraj Vincenc iz Ljubljane,	Pance Matevž z Viča,
Jerala France iz Ljubljane,	Pavšek France iz Ljubljane,
Johann France iz Ljubljane,	Peham Feliks iz Ljubljane,
	Polc Alojzi iz Ljubljane,

Pripleta Rudolf iz Ljubljane,
 Šelan Feliks iz Ljubljane,
 Semen France iz Ljubljane,
 Stiaral Janez iz Ljubljane,
 Strajnar Janez iz Ljubljane,

Škerjanec France iz Ljubljane,
 Tekavec Karl iz Ljubljane,
 Winterhalter Janez iz Ljubljane,
 Zadnik Oton iz Ljubljane,
 Zalaznik Janez iz Ljubljane.

Slabo so se učili:

Mittelmässigen Fortgang haben gemacht:

Baison Avgust iz Berolina,
 Bednarik Karl iz Ljubljane,
 Bonadei Cezar iz Konselve na La-
 skem,
 Breskvar Janez iz Ljubljane,
 Budnar Jožef iz Ljubljane,
 Cvetrečnik Janez iz Ljubljane,
 Černe France iz Ljubljane,
 Fajgel Anton iz Ljubljane,
 Hribar Simon iz Ljubljane,
 Jereb Jožef iz Ljubljane,
 Jerina Anton iz Ljubljane,
 Jerina Janez iz Ljubljane,
 Jeršek Alojzi iz Ljubljane,
 Kohlmann Jožef iz Ljubljane,
 Mance Jakob iz Ljubljane,
 Martelanec Alojzi iz Ljubljane,
 Merkelj Jakob iz Ljubljane,

Možina Avgust iz Ljubljane,
 Oblak Lorenc iz Ljubljane,
 Plavec Henrik iz Ljubljane,
 Pleško Leopold iz Ljubljane,
 Sluga Anton z Viča,
 Šerik Janez iz Ljubljane,
 Šimnovec Jožef iz Ljubljane,
 Tomc France iz Ljubljane,
 Uranič Peter iz Ljubljane,
 Verdir Jožef iz Gradca,
 Vokalič Otokar iz Blagovice.

Število	}	93
Zahl		
Vvrsteni niso bili	}	3
Unklassifiziert blieben		
Vkup	}	96.
Zusammen		

I. razred. I. Klasse.

Naj bolje so se učili:

Guten Fortgang mit Vorzug haben gemacht:

Končar Ernest iz Ljubljane,
 Dobnikar Janez od sv. Katarine,
 Sujer Albin iz Ljubljane,
 Šventner Janez iz Ljubljane,
 Herbich Friderik iz Ljubljane,
 Hubmaier Jožef iz Ljubljane,
 Schollmayer Etbín iz Ljubljane,
 Prijatelj Juri iz Sodražice,
 Majer Srečko iz Ljubljane,
 Berger Franc iz Inomosta na Tirolskem,
 Dzinski Alojzi iz Ljubljane,
 Ahačič Vilem iz Ljubljane,
 Regnard Edvard iz Ljubljane,

Slamnik Evgen iz Ljubljane,
Šebre Jernej iz Ljubljane,
Tomazič Janez iz Ljubljane,
Kadunec Jožef iz Ljubljane,
Merčon Rudolf iz Ljubljane,
Marn Anton iz Ljubljane.

Dobro so se učili:

Guten Fortgang haben gemacht:

Bernik Matej iz Ljubljane,	Pok Franc iz Ljubljane,
Buganij Maks iz Ljubljane,	Porenta Peter iz Ljubljane,
Dovč Janez iz Ljubljane,	Richter Edvard iz Ljubljane,
Ferlan France iz Ljubljane,	Richter Jožef iz Ljubljane,
Fettich-Frankheim Oto iz Ljubljane,	Richter Valentin iz Ljubljane,
Hovar Jožef iz Ljubljane,	Rudolf Franc iz Ljubljane,
Kirn Janez iz Šentvida pri Zatičini,	Sedmak Franc iz Senožeč,
Kocijan Ignac iz Ljubljane,	Seliškar Franc iz Ljubljane,
Kordeš Edvard iz Ljubljane,	Schiller Friderik iz Gradca,
Kordiz Jožef iz Metlike,	Tavčar Vincenc iz Ljubljane,
Křivanek Jožef iz Benedek,	Uranič Albin iz Ljubljane,
Krušič France iz Ljubljane,	Urbanec Jožef iz Ljubljane,
Lampel Jožef iz Ljubljane,	Verdir Miha iz Gradca,
Osel Gabriel iz Kroke,	Zajec Alojzi iz Ljubljane,
Perdubski Friderik iz Ljubljane,	Zakotnik Franc z Viča.
Pirnat Emil iz Ljubljane,	

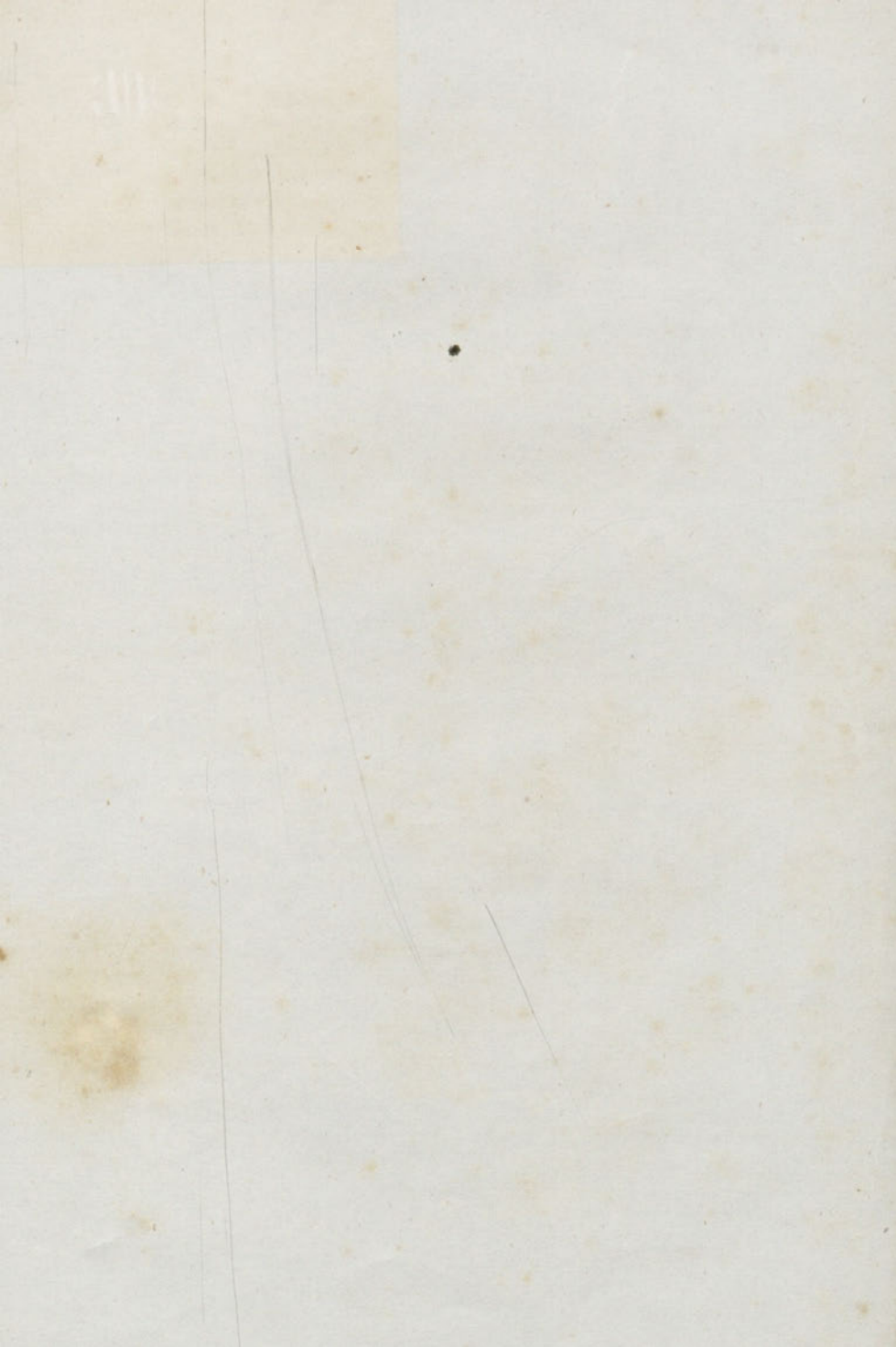
Slabo so se učili:

Mittelmässigen Fortgang haben gemacht:

Anžič Jožef iz Ljubljane,	Nežič Karl iz Ljubljane,	
Bajda Janez iz Ljubljane,	Orenik Jožef iz Ljubljane,	
Bernik Janez iz Ljubljane,	Osmek Janez iz Ljubljane,	
Bobek Janez iz Ljubljane,	Sartori Rudolf iz Ljubljane,	
Černe Franc iz Ljubljane,	Slabina Anton iz Ljubljane,	
Drev Viktor iz Ljubljane,	Smerekar Jožef iz Ljubljane,	
Gostič Ferdinand iz Ljubljane,	Škerl Anton z Viča,	
Kalčič Franc iz Ljubljane,	Turek Ferdinand iz Ljubljane,	
Knez Franc iz Ljubljane,	Urbajs Janez iz Ljubljane,	
Kosec Avgust iz Ljubljane,	Verhovec Franc iz Ljubljane.	
Kosec Peter iz Ljubljane,	Število	} 76
Kramaršič Avgust iz Mokronoga,	Zahl	
Kramaršič Ludvik iz Mokronoga,	Vverstenih ni bilo	} 10
Krušič Janez iz Ljubljane,	Unklassifiziert blieben	
Merzlikar Damijan iz Ljubljane,	Vkup	} 86.
Možina Alojzi iz Ljubljane,	Zusammen	

SLOVANSKA KNJIŽNICA LJUBLJANA

K ČS

D 467/1869

9011797

COBISS •